

SEPTIMIU BUCUR – THE TOPOLOGY OF A PERSONALITY'S DEVELOPMENT

Dumitrița Florina TODORAN (POP)
 “Petru Maior” University of Târgu-Mureș

Abstract: Septimiu Bucur is a name not listed to appear on the cover of any book or study literary and philosophical essays in the 49 years he lived. It's a foreign name to many, which arose in the minds of researchers publishing fleeting echoes wars and warm memories in the hearts of those who knew him. His profile can be deduced both from its individual behavior and socio-cultural existential and feverish litter of manuscripts in watershed moments of life. You might consider that his personality matrix is a neo-renaissance humanism that incited to succeed himself, for himself and for others, as a new "universal uomo". He managed to keep the turn between some maximum and introvertiri extravertiri and knew how to harmonize those passions for intellectual exercises for physical ones. As a literary critic, has highlighted showing the attributes of objectivity, discernment, ethical and aesthetic mastery values, language relevant, pertinent respect of professional ethics practicing an idea of mediation, as demonstrated in the eleven studies finished on Eminescu and one study of Caragiale, Blaga, Goga, Rebreanu.

Keywords: Septimiu Bucur, profile, personality, reviewer, correspondence, literary activities

Aspecte inedite din perioada tinereții

„Omul de carte”, „omul de bibliotecă” Septimiu Bucur (pseudonim Horia Ursu) s-a născut în localitatea Gâmbuț, o mică localitate cu oameni de omenie, la 28 martie 1915, și a murit la 7 mai 1964 în Târgu-Mureș. A făcut parte dintr-o familie numeroasă cu 8 copii. Părinții erau intelectuali cu tradiție, tatăl său Iuliu Bucur, a fost preot în sat, apoi profesor titular de latină la liceul *Alexandru Papiu Ilarian* din Târgu-Mureș, liceu unde a studiat și Septimiu Bucur. Mama, Veturia, a fost o femeie energică și și-a strunit bine copiii. În Gâmbuț s-a sădit în ei dragostea și prețuirea pentru folclor, pentru țăranul cu suflet și cuget limpede. Septimiu Bucur petrece puțin timp în satul natal deoarece se mută împreună cu familia în Târgu-Mureș, unde urmează, ca și frații săi, cursuri liceale și superioare. În copilărie, trăsătura dominantă de caracter a lui Septimiu Bucur a fost timiditatea, însuși autorul afirmând: „cred că cele mai multe din tristețile copilăriei mele își au rădăcina în sentimentul de timiditate care, psihologic vorbind nu era altceva decât expresia denaturată a unui extraordinar orgoliu, congenital firii mele.”¹

Clasele primare și Liceul “Alexandru Papiu Ilarian” le urmează la Târgu-Mureș, finalizându-le în 1932. Pe parcursul anilor școlari obține burse și premii pentru progresul în studiu și diligență, este scutit de taxe, fiind admis la toate examene cu calificative exemplare. Deși era pasionat de literatură, obține diverse premii la desen și sport. Se înscrie în Organizația “Soimii Carpaților” unde, în 1932 câștigă locul I la concursul național de ping-pong, ce s-a desfășurat la București, a obținut patru diplome, fiind clasificat al zecelea jucător

¹ Septimiu Bucur, *Banchetul lui Lucullus*, Ediție îngrijită, prefață și notă asupra ediției de Serafim Duicu, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 1978, p. 5

pe țară, jucând alături de adversari germani, austrieci, maghiari etc.² În ultimul an de studiu liceal, obține primul loc la un concurs pe țară de literatură română, organizat de Societatea “Tinerimea Română” cu eseu “Satul în proza lui Liviu Rebreanu” care va fi publicat apoi în revista Societății, cunoscându-l cu această ocazie pe Nicolae Iorga, despre care se vorbise de atâtea ori în casă. Il premiază și școala pentru rezultatul obținut, luând parte, alături de colegii lui, deasemenea premiați, Butean Fulviu, Nicolau Gheorghe, Sulica Marius, la o excursie pe traseul București- Constanța- Bazargic- Balcic.³ Printre activitățile literare și publicistice din clasele superioare de liceu amintim: colaborator, președinte al Societății de lectură a Liceului. Publică în *Indemnul*, o revistă de prestigiu național a liceului și în Anuarul Liceului în 1930-1931. Printre aceste publicații se numără și cuvântarea ocazională rostită la comemorarea patronului liceului, Al. Papiu Ilarian, pe atunci fiind doar elev de clasa a VII-a.⁴ Profesorul de limba și literatură română D. Martinaș, care i-a fost și diriginte, îi însuflă dragostea pentru literatură, îi împrumută diverse cărți, prima fiind „La vie de l’espace” scrisă de M. Maeterlinck, carte care-i trezește multe semne de întrebare despre problema timpului. Aprofundând această chestiune a timpului, Bucur se îndreaptă cu ardoare către nuvela fantastică a lui Mihai Eminescu „Sărmanul Dionis”, nuvela ce se conturează în jurul supratemei timpului. Eminescu se inspiră la rândul lui din ideile lui Schopenhauer care prezintă timpul ca un prezent etern, trecutul și viitorul fiind posibile doar prin prisma prezentului. După studiul asupra operei lui Eminescu acesta se ancorează în răsfoirea lui Dostoievski, Baudelaire, Goethe, Sully Prudhomme etc. în urma căreia dă dovadă de o gândire matură remarcabilă și un stil destul de curgător.⁵

Cariolan Bucur, fratele lui Septimiu Bucur, urmează Facultatea de medicină, și frate mai mare fiind, îl îndeamnă pe Septimiu să facă la fel, încercând să-i arate frumusețea, noblețea și avatanjajele acestei profesii. Dar Septimiu Bucur, alintat Timi, era atras de literatură și se opunea cu vehemență: “*Ce frumusețe vezi tu în a fi “belitor” de oameni?*” Și și-a urmat chemarea. Urmează cursurile Facultății de Litere și Filosofie a Universității din București, frecventând cu asiduitate cursurile lui N. Iorga, D. Caracostea, C. Rădulescu-Motru. Încă de pe băncile facultății, pe care o termină în 1936, obținând diploma de licență doi ani mai târziu, începe să colaboreze la revistele acelei perioade, cum ar fi: *Gândirea*, *România literară*, *România*, *Gând românesc*, *Azi* etc, publicând cronici literare, recenzii, scurte eseuri. În timpul studenției lucrează ca bibliotecar la biblioteca facultății iar din anul III este numit asistent al lui D. Caracostea, având această funcție timp de 5 ani.

Desfășoară activitate de cronicar, critic, eseist literar și filosofic, redactor sau colaborator la numeroase reviste din perioada interbelică între 1940-1943. A fost colaborator constant la *România literară* opunându-se sistematic față de atacurile împotriva creației lui Lucian Blaga de către I.N Soricu și a altor detractori, simpatiza cu ideologia literară a lui Octavian Goga. Este foarte apreciat în cercurile intelectuale pentru adâncimea gândirii sale și pentru rafinamentul intelectualului.

² Grigore Ciorte, *Anuarul liceului de băieți Alexandru Papiu Ilarian din Târgu-Mureș*, 1929-1931, Tipografia Ardeleana, Târgu-Mureș, p. 188

³ Grigore Ciorte, *idem*, p.60

⁴ Grigore Ciorte, *idem*, p. 100-104

⁵ Serafim Duicu, în prefața *Septimiu Bucur . “Banchetul lui Lucullus”- Pagini de critică literară*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1978, p. 5

Lucian Blaga, de exemplu, îl îndrăgește așa de tare că îi trimite mai toate cărțile sale cu autografe. Pe o carte numită “Diferențele divine”, apărută în 1940, Blaga scrie: “*Lui Timi Bucur, bunului și strălucitului meu prieten. L. Blaga*”. Deși e îndrăgit de Lucian Blaga și scrie foarte mult despre acesta, sora scriitorului, doamna Maria Bucur Graur, spune că fratele ei figurează pe listele de securitate ce aveau legătură cu Lucian Blaga însă nu a fost mare prieten cu acesta, era mai mult o amiciție existând și o diferență de vârstă între Septimiu Bucur și Lucian Blaga.

Constantin Noica, în câteva din rândurile datate din 5. IV. 1937, îi scria din Sinaia: “*Mult stimat Domnule Bucur, vă datorez încă de la o lucrare mai veche de-a mea, un semn de recunoștință pentru cuvintele d-voastră, atât de înțeleghătoare, în legătură cu activitatea ce-o desfășor (...) Felul exact și adânc în care mă înțelegeți constituie pentru mine, o rară satisfacție de autor și (...) dacă mă puteam aștepta să fiu priceput în ce afirm, cu greu aș fi crezut să fiu priceput chiar și în cele ce subînțeleg în chip atât de șters..”*

Vasile Băncilă, unul dintre primii exegeți ai lui Blaga, îi scria și el în 2 iunie 1937 din Brăila: “*Stimate Domnule Septimiu Bucur, prin aceasta îmi îngădui să trimit expresia celor mai bune felicitări pentru admirabilele d-voastră articole despre Lucian Blaga...*”

Între 1943-1944 devine consilier la Legația Română la Budapesta, al cărei Prim consul general era criticul Ion Chinezu, cumnatul său. La 23 august 1944, împreună cu soția sa și cu ceilalți funcționari ai Legației, e deportat guvernului hitlerist și internat în lagărele din Oerschreiberheau, Eisenstein, Hochbruch și Teisnach, fiind eliberat de către trupele aliate și revenind în țară în octombrie 1945. Tot aici, în lagăr se naște și fiul scriitorului. În această perioadă este animat de idealuri democratice și umanitariste. În posesia familiei se află o declarație-document semnată de o oarecare Viorica Filip, născută Strul, evreică din București aflată la Budapesta, care-i cere în iulie 1944 lui Septimiu Bucur un act de plecare în România pentru a scăpa de lagărul de exterminare nazist. Septimiu Bucur obține acest act, salvându-i viața. Ea mărturisește, că acolo, Septimiu Bucur a mai dat un asemenea act și unei alte persoane din Timișoara. Somat de americani să aleagă, se hotărăște să se întoarcă în țară.

Este funcționar la București câteva luni dar fiind incapabil de compromisuri se întoarce în Târgu-Mureș unde funcționează ca profesor suplinitor de română la Liceul “Unirea”, Liceul “Alexandru Papiu Ilarian” și la diferite școli generale, între anii 1947-1950. Este trimis să muncească la un trust de construcții la Copșa Mică, pentru vina de a fi colaborat la reviste de dreapta, fiind maistru, între anii 1950-1959, locuind într-o gheretă, această muncă având repercursiuni asupra sănătății sale, mai ales ținând cont de faptul că orașul Copșa Mică era cel mai poluat oraș din țară.

Contribuie ca mentor spiritual la întemeierea Cenaclului Literar “Liviu Rebreanu” din Târgu-Mureș în 1957. Se ocupă de traduceri, fiind numit traducător pentru limbile maghiară, germană și franceză la revista Orvosiszemle a Institutului Farmaceutic din Târgu-Mureș, între anii 1960-1964.

Sub interdicție de semnătură, a scris eseuri și comentarii despre Eminescu, Caragiale, Goga, Rebreanu, Blaga rămânând peste 3000 de pagini de manuscris. A fost restituit și publicat postum, în 1968 și 1976, în revista *Argeș* din Pitești și în volum. Moare de cancer pulmonar la numai 49 de ani. Un destin tragic, scriitorul, care și-a dedicat viața literaturii, nu a reușit să se afirme pe măsura capacităților, meritelor.

Pe parcursul vieții sale literare, Septimiu Bucur publică diverse comentarii la cărți de literatură, teorie literară, filosofie, atât românești cât și străine începând cu 1934 în revistele „Vitrina literară”, „Gând românesc”, „Naționalul nou”, „Progres și cultură”, „Viața literară”, „România literară”, „Azi”, „Eu și Europa” etc. Deși își lasă amprenta în revistele mai sus enumerate, numele lui Septimiu Bucur este ignorat în critica și eseistica literară interbelică. Cauza? Autorul nu reușește să alcătuiască pe parcursul vieții un volum de cronici și eseuri literare, prin urmare, posteritatea l-a cam pierdut din vedere. Pe lângă acest lucru n-a fost genul de persoană care să atragă atenția asupra sa nedeclanșând polemici. Însă, textele sale critice, atât cele pe care a reușit să le publice cât și cele care au rămas în manuscris îi conferă statutul distinct de critic. Se ocupă de critica prozei discutând valabilitatea subiectelor și a temelor fiind un bun observator și analizator apreciind operele diverșilor autori, desconsiderând operele altora.

Unele texte critice ale lui Septimiu Bucur au fost adunate prima dată, în volum, de către Serafim Duicu, în 1978, atribuindu-i titlul “Banchetul lui Lucullus” și semnând prefața și nota asupra ediției, în colecția “Restituiri”. Prima zi de difuzare a lucrării Banchetul lui Lucullus, apărută sub îngrijirea lui Serafim Duicu, a avut loc într-o zi de vineri, 12 mai 1978, la ora 18:00, la Librăria Mihai Eminescu din Piața Teatrului din Târgu-Mureș, sub egida Centrului de librării. Cuvântul introductiv a fost rostit de Romulus Guga, redactor șef al revistei “Vatra”.⁶ Este o ediție selectivă deoarece o ediție completă ar include și alte texte inedite despre Mihai Eminescu, Tudor Arghezi, Mihail Sadoveanu și cronici literare la volume semnate de George Călinescu, Mircea Eliade, Lucian Blaga și mulți alții, texte rămase necunoscute până astăzi.

Textele reunite în volumul “ Banchetul lui Lucullus” dedicate clasicilor sunt înfăptuite între anii 1955 și 1963 în această perioadă Septimiu Bucur fiind preocupat de orice altceva doar de literatură nu. Însă, deși avea alte preocupări în viața diurnă, își dorește să facă parte din tradiția criticii interbelice având idei polemice astfel se confruntă cu marile valori clasice.

1.2 Profil psiho-moral

Septimiu Bucur e un nume nemenit să figureze pe coperta vreunui volum de studii sau eseuri literare și filosofice, în cei 49 de ani pe care i-a trăit. E un nume strain pentru mulți, care a iscat ecouri fugare în mintea cercetătorilor publicisticii interbelice și amintiri placate și calde în sufletele celor care l-au cunoscut. Un nume care, a smuls la vremea sa, încă din tinerețe, aprecieri favorabile din partea lui Constantin Noica, Lucian Blaga, Ion Chinezu, Vasile Băncilă, Horia Vintilă și alții.

Dar cine era pe plan psiho-moral Septimiu Bucur? Profilul lui poate fi dedus atât din comportamentul său individual existențial și socio-cultural cât și din manuscrisele așternute febril în momentele de cumpănă ale vieții. Septimiu. S-ar putea considera că matricea personalității sale este un umanism neorenascentist care l-a incitat să se realizeze pe sine, pentru sine și pentru alții, ca un nou “uomo universale”. A reușit să țină cumpăna între niște extravertiri și introvertiri maxime și a știut să-și armonizeze pasiunile pentru exercițiile intelectuale cu acelea pentru cele fizice.

⁶ Steaua roșie, *Prima zi de difuzare*, nr.110, 11 mai 1978, p.4

În plan sentimental, a nutrit patimi pentru câteva femei dar a iubit o singură femeie încă din clasele primare, cu care și-a clădit căminul, a zămilit doi copii frumoși pe care i-a crescut în dragoste și respect, neridicând vocea la ei și nebătându-i nici măcar o dată. Printre prietenii lui cei mai apropiați se numără Mircea Vulcănescu, V. Horia, Emil Cioran. Din păcate, nu a păstrat nimic din corespondențele cu aceștia, perioada cumplită a epocii comuniste l-a determinat să distrugă tot și să se întâlnească direct cu prietenii lui. Septimiu Bucur a fost perpetuu deschis către toți semenii, copiiiilor le vorbea grav, ca de la egal la egal, când discuta cu adulții nu ridica niciodată glasul, pomenindu-i blând-ironic, pe cei care îl lezaseră ocazional, iar pe bătrâni îi trata deferent-filial.

Pe parcursul vieții a dat dovadă de un comportament blând, cald, calm atât cu țăranii, muncitorii cât și cu elitele reprezentative ale societății sau intelectualii. S-a purtat amabil cu toate națiile cu care a intrat în contact: români, germani, sași, maghiari, secui care îl considerau un „ins de tip european” iar în timpul activității lui diplomatice a sustras lagărelor de concentrare mai multe evreice. A dat dovadă de o generozitate pleneră pentru oameni, discreție față de propriile trăiri, tinerețe sufletească, o călită încredere în valorile perene, o neatinsă foame de idei, toate acestea fiind trăsături caracteriale ale unui om al cărui destin a fost, aparent, frânt.”⁷

După întoarcerea din țară din prizonierat și destituirea abuzivă de la Ministerul de Externe, Septimiu Bucur a decis să se retragă, intuind nefastele schimbări ce se pregăteau și realizând că nu era versatila, că nu era capabil de compromisuri. Astfel, după începuturi mai mult decât promițătoare în liceu și facultate, în critică și eseistică, în diplomație, el și-a semnat singur, la numai 30 de ani, actul de demisie din viața socio-intelectuală a arenei publice. După o perioadă de șomaj și profesorat intermitent este trimis să muncească la un trust de construcții din Copșa Mică. Deși a fost detașat pe șantierul acestuia, în 1957, neputând lăsa la o parte întru-totul viața literară, contribuie activ la înființarea cenaclului târgumureșean „Liviu Rebreanu”, menit să revigoreze valorile culturale românești, iar seara, pe șantier, unde condițiile de viață erau subumane, el le citea muncitorilor poezii goetheene, din “Mica cronică” a Annei-Magdalena Bach, fie din studiul său despre Dictatul de la Viena semnat cu pseudonimul Horia Ursu, adică cu numele de familie al “crăișorului” Horia.

Cea mai voluminoasă sferă a scrierilor lui Septimiu Bucur este reprezentată de manuscrise pe care le-a redactat între anii 1945- 1963 însumând peste 3000 de pagini tratând teme diverse. Compuse în circumstanțe de mortificare psiho-morală și socio-intelectuală, ele demonstrează edificator că Septimiu Bucur a înțeles să se detașeze demn de contingentul devastator și de frustranta muncă nonculturală cotidiană și să se refugieze într-o lume a ideilor, a culturii, a umanismului paradigmatic. Prin forța lucrurilor, multe nu sunt nici finisate, nici terminate, curențe ce ne suscită tristețile contemplării gâtuirii proiectelor de o moarte premature, ne conving de precaritatea finite umane ca “trestie gânditoare” și ne aduc aminte de faimosul proverb “L’homme propose et Dieu dispose”.⁸ Aceste manuscrise, din care un număr infim a fost deja publicat, pot fi clasificate după tradiționale criterii tematice care se regăsesc în ipostazele personalității lui Septimiu Bucur: poezii- create în linie tradițional- ardeleană, creionări ale lui Nichifor Crainic, Nicolae Iorga, P. Tuțea etc. Ca om al

⁷ Doina Graur, *Septimiu Bucur- un destin frânt?*, Târnava, an.6, nr.1, p. 8

⁸ Doina Graur, *idem*

societății, el își consemnează convingerile judicioase despre dictatura regală, totalitarism, studii ample, solid documentate, despre răscoala lui Horia, Cloșca și Crișan, Scoala Ardeleană, Revoluția transilvană de la 1848, despre puterea de creație a poporului român, țărănism, despre geniile poporului român: Brâncuși, Eminescu, Enescu etc. Pe lângă toate aceste consemnări, printre meditațiile lui “disperate”, reiese și un relevant gând “răzleț”: “Dacă toată istoria omenirii e lipsită de sens, dacă absurdul și întâmplarea sunt singurele principia care guvernează desfășurarea evenimentelor, dacă inegalitatea e un bluestem de sub care nu se poate smulge nici o societate existent sau posibilă, dacă, în sfârșit, finalitatea e o cumplită iluzie pentru fanatici și naivi- atunci ce rost mai ai pe pământ și de ce mai trăiești? care este, care poate fi, care trebuie să fie scopul existenței tale. (...) Vreau sa te sfătuiesc prietenește că, pentru a-ți afla rostul în societate, trebuie să crezi în anumite idei fundamentale, trebuie să fi adeptul uneia sau alteia dintre concepțiile religioase sau filosofice, trebuie cu alte cuvinte să lupți pentru realizarea unui scop, a unui ideal care să dea sens constructive vieții tale.(...) pentru minte demnitatea morală este conștiința spiritului de umanitate, conștiință care, împlinindu-se pe sine, te obligă să fi solidar cu toate valorile menite să imprime existenței individuale un sens activ, creator.”

1.3 O viață în beneficiul culturii

Ca intelectual ardelean, Septimiu Bucur elaborează, pe de o parte, studii ample, revelatorii, solid documentate, referitoare la răscoala lui Horia, Cloșca și Crișan, la Scoala Ardeleană, la revoluția transilvană din 1848, la Memorandum, la “Mileniul maghiar” și îndeosebi la Dictatul de la Viena, în care dezvăluie, cu date precise, “bestialitatea turanică” a “honvezilor” horthyști față de populația românească, propaganda minuțios finisată, antrenând absolut toate disciplinele, pentru a adevăra că “România e o umilă colonie spirituală a Ungariei”, iar pe linie politică, revigorarea strategiei planului lui Bethlen Istvan din 1917 pentru deznaționalizarea românilor din cele 42000 km² smulse Ardealului. Însă, pe de altă parte, este generos, dedicând studii lui Attila Joysef și lui Ady Endre, căruia îi traduce și multe poezii.

Ca intelectual român, în afara definitivării unui studiu al tuturor răscoalelor noastre țărănești și a conturării antinomice a unui profil de intelectual paradigmatic și a unui portret-pamflet de parvenit intelectual, Septimiu Bucur scrie un studio cuprinzător, *Sufletul românesc*, prin care încearcă să reconstituie “tipul” nostru “spiritual” și să evidențieze puterea de creație a poporului român, în consonanță cu tezele istoriei mentalităților, ocolind și “balastul pozitivismului” și “exultarea apologetică”, precum și un eseu, *Geniul popular românesc*, stabilindu-i acestuia datele cardinal și corelările lui cu personalitățile lui Creangă, Enescu, Brâncuși, despre “țărănismul” căroră emite păreri sesizante; prin aserțiuni și ținută, eseu poate fi relaționat cu ultimul capitol, “*Un phenomene d’orientation szntheticque: universalisme et autochtonie*”, al magistralei lucrări a lui B. Munteanu, *Constantes dialectiques en literature et en histoire*.⁹

Ca intelectual neo-umanist de sorginte renescentistă, Septimiu Bucur realizează un extins așa-zis Proces-verbal al unui colocviu imaginar despre artă și cultură, purtat între

⁹ Doina Graur, *idem*, p. 9

personificările poeziei, muzicii, culturii și filosofiei, care denotă o cunoaștere aprofundată a istoricului fiecărui domeniu, o informație la zi și aptitudini de abordări plene.

În calitate de critic literar, și-a evidențiat atributele dând dovadă de obiectivitate, discernământ, stăpânirea valorilor etico-estetice, limbaj pertinent, respect pertinent despre deontologia profesională, practicarea unei ideocritici de mediere, după cum demonstrează în cele unsprezece studii finite despre Eminescu și câte un studiu despre Caragiale, Blaga, Goga, Rebreanu.

În calitate de eseist, pe plan filosofic, își vâdește confluente cu existențialismul, iar în calitate de hermeneut și exegete, elaborează șase studii privitoare la filosofia lui Blaga, punctând aportul gânditorului român la problematica filosofiei europene a veacului nostru. „Familiaritatea criticului cu universul abstract al filosofiei nu a tocit ascuțimea intuiției critice, sensibilitatea față de opera lirică și i-a influențat stilul în sensul unei sporite precizii și rigori analitice”.¹⁰ Studiile despre clasici vădesc receptivitatea sa la critica sociologică, tematică. Așa cum observă Serafim Duicu, în prefața volumului *Banchetul lui Lucullus*, criticul promova după 1944, o critică sociologică polemică nealiniindu-se celor care îl reduceau pe Eminescu la *Impărat și proletar* și-și făceau procese de intenție pentru pesimismul său. Modul în care conține Septimiu Bucur critica se deosebește de impresionismul lui Eugen Lovinescu și George Călinescu.

Toate aceste ipostaze ale lui Septimiu Bucur se manifestă, conjugat și plenar, în atitudinea pe care el se simte obligat să o ia, înaintea conștiinței sale, față de Emil Cioran. Viața, activitatea și lucrările lui Cioran au fost îndeajuns relevante publicului românesc după 1989. Dar, pentru o mai deplină edificare, e necesară rememorarea evidenței că, atunci când se abordează “mitul Cioran”, trebuie luată în calcul și atitudinea sa a-românească și chiar antiromânească, explicită în volumele la *Tentation d'exister* și *Histoire et utopie*, ele cuprinzând niște alegații depreciative și infamante la adresa poporului său, precum și “rușinea”, perfid mărturisită public de a aparține unui neam dintr-un început învins și pururi “somnolent”. Septimiu Bucur îi notifică lui Cioran că “Toată nervura limbii noastre e latină și toate sevele ei urcă din rădăcini latine” și că trei mari creații poetice, Miorița, Luceafărul și Meșterul Manole, deloc apreciate de el, sunt suficiente pentru a ne salva, spiritual, pe noi românii. Bucur, exilat în propria sa țară, își arată indignarea contra exilatului voluntar: “Când ai scris aceste rânduri, n-ai simțit oare cum te înghite neantul vanității tale bolnăvicioase? N-ai simțit în adâncul conștiinței tale musturarea îndurerată a milioane de strămoși ai tăi, stinși în noaptea iobăgiei seculare? (...) și nici suspinele martirilor și strigătele de mânie răzbunătoare ale luptătorilor care s-au jertfit ca să-ți dea ție puțința de a ajunge scriitor? (...) Fost-a Horia Nicolae Ursu din Albac o simplă piatră? (...) Ce-ai putea să răspunzi întru apărarea sinistrei tale opinii?” Astfel, concluziile lui Septimiu Bucur sunt premonitoare: “Prea puțin ai obținut în schimbul a ceea ce ai dat. Mă doare să ți-o spun și ar trebui să te doară și pe tine: tu te-ai eliminate singur din cultura română, iar în altă cultură, adică în cea franceză, vei rămâne ca un intrus ciudat (...) vei rămâne tu singur, față în față cu nesfârșitul tău gol lăuntric. De-abia atunci disperarea ta exhibiționistă va deveni o realitate, iar iadurile tale interioare se vor preschimba într-o pedeapsă cel puțin tot atât de dureroasă ca ofensele pe care le-ai revărsat asupra poporului român.” Epistola-pamflet lui Septimiu Bucur conține, pe alocuri, anumite

¹⁰ Silvia Udrea, *Septimiu Bucur-restituit*, Vatra, an.9, nr.2, p.3

exagerări explicabil izvorâte dintr-un prea plin sufletesc, dar esența ei trebuie luată în considerare, atât ca ilustrare concludentă a personalității lui Cioran, cât și ca dat al cumpânirii profilului moral al acestuia.¹¹

Așadar, Septimiu Bucur reprezintă un destin reprezentativ pentru efectele nemăsluite ale totalitarismului. Deși a făcut cinste instituțiilor de învățământ absolvite și revistelor la care a colaborat, demonstrând că deținea plenar toate atributele necesare unui eseist și critic literar și filosofic, a renunțat, la vârsta de 30 de ani să-și consulte propria conștiință, și în momentul ascensiunii funeste a comunismului, să se pună de acord cu ea, adică să abdice, aidoma tuturor intelectualilor români incoruptibili, de la orice afirmare publică. Bucur nu s-a lăsat măcinat de împrejurările nefaste, ci a continuat să se realizeze solitar, la masa de lucru, prin scrisul ce i-a fost deopotrivă flagelație și consolare, fără vreo minimă speranță de a se vedea publicat.

BIBLIOGRAFIE

OPERA

Septimiu Bucur, *Banchetul lui Lucullus*, Ediție îngrijită, prefață și notă asupra ediției de Serafim Duicu, Editura Dacia, Cluj- Napoca, 1978

LUCRARI AUTORI

Grigore Ciortea, *Anuarul liceului de băieți Alexandru Papiu Ilarian din Târgu-Mureș*, 1929-1931, Tipografia Ardeleana, Târgu-Mureș

REFERINTE CRITICE

A. IN VOLUME

Bucur Septimiu/ L.Pp. (Liviu Papadima), *Dicționarul scriitorilor români: A-C*, București, Editura Fundației Culturale Române. 1995, p. 388-389

Bucur, Septimiu= Gândirea. 1921-1994: indice bibliografic adnotat/ Emil Pinteș, Cluj- Napoca, Echinox, 1998.- p.88, 98, 119, 125, 128, 133, 150, 179, 190, 196, 244, 271, 303, 310, 319, 320, 330, 331, 413, 427, 428, 444, 457, 559.

Bucur, Septimiu= Gândirea și gândirismul/ D. Micu, București, Editura Minerva, 1975. p. 31, 364, 904, 969, 978, 1027

Profilurile unor absolvenți sau foști elevi;...Septimiu Bucur... = Liceul “ Al. Papiu Ilarian”, la 75 ani, Târgu-Mureș, 1994. p. 91-92, 135

B. IN PERIODICE

Prima zi de difuzare= Steaua roșie.- An.30, nr 110 (11 mai 1978), p.4; nr. 113 (14 mai 1978). p. 2: 1 foto;

Banchetul lui Lucullus / Serban Cioculescu= Flacăra.- An. 27, nr.30 (27 iulie 1978).- p. 17 (Rubrica mea);

¹¹ Doina Graur, *idem*, p.9

Septimiu Bucur: Banchetul lui Lucullus/ Doina Graur= Revista de istorie și teorie literară.- Tom. 27, nr.4 (oct/ dec. 1978).-p. 621-623;

Septimiu Bucur restituit/ Silvia Udrea= Vatra.- An.9, nr.2 (20 februarie 1979), p.3;

In memoriam Septimiu Bucur. 1915-1964: caiet documentar întocmit de Doina Graur pentru Simpozionul științific omonim organizat de Inspectoratul pentru Cultură al Județului Mureș și Bblioteca Județeană Mureș, prilejuit de împlinirea a 80 de ani de la nașterea lui. Târgu-Mureș, 1995.- 16p;

Septimiu Bucur, un destin frânt?/ dr. Doina Graur= Târnavă. – An.6, nr.1 (1996).- p. 8-9: 1 foto;

Septimiu Bucur/ Ana Cosma= Cuvântul liber.- An.11, nr.100 (25 mai 1999).- p.4- (oOcean întors: Dicționar de scriitori mureșeni);

Literatura română târgumureșeană postbelică/ Iulian Boldea= Târnavă.- An.9, nr.1-2-3/ 2000 (54-55-56).-p.49.

Revista România literară, Nae Antonescu, România literară, nr.35, 5-11 septembrie, 2001

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

OPORDURU

UNIVERSITATEA
„ALEXANDRU IOAN CUZA”
din IAȘI

UNIVERSITATEA
Petru Maior
din TÂRGU MUREȘ

Investește în oameni !

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Program Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Axa prioritară 1 Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere;

Domeniul major de intervenție 1.5 Programe doctorale și post-doctorale în sprijinul cercetării;

Numărul de identificare al contractului: POSDRU/159/1.5/S/133652

Titlul proiectului: „Sistem integrat de îmbunătățire a calității cercetării doctorale și postdoctorale din România și de promovare a rolului științei în societate”

Beneficiar: Universitatea « Alexandru Ioan Cuza », Iași